

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ДНІ НАУКИ

ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ – 2018

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
(26-27 квітня 2018 року)

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

ЧАСТИНА 5

Редакційна колегія: **А. Є. Конверський**, д-р філос. наук, проф., акад. НАН України (голова); **С. В. Руденко**, д-р філос. наук, доц. (заст. голови); **Р. Сапенко**, д-р філос. наук, проф. (Roman Sapeńko, Dr.hab. Prof., University of Zielona Góra, Poland); **В. А. Бугров**, канд. філос. наук, проф.; **Т. П. Кононеко**, д-р філос. наук, проф.; **І. С. Добронравова**, д-р філос. наук, проф.; **Д. В. Неліпа**, д-р політ. наук, доц.; **М. І. Обушний**, д-р політ. наук, проф.; **С. М. Оксамитна**, д-р соціол. наук, проф. (НАУКМА); **В. І. Панченко**, д-р філос. наук, проф.; **А. О. Приятельчук**, канд. філос. наук, проф.; **М. Ю. Русин**, канд. філос. наук, проф.; **М. Л. Ткачук**, д-р філос. наук, проф. (НАУКМА); **Є. А. Харьковченко**, д-р філос. наук, проф.; **І. В. Хоме́нко**, д-р філос. наук, проф.; **В. Ф. Цвях**, д-р політ. наук, проф.; **Л. О. Шашкова**, д-р філос. наук, проф.; **П. П. Шляхтун**, д-р філос. наук, проф.; **Я. А. Соболевський**, канд. філос. наук (відп. секр.); **В. А. Титаренко**, канд. філос. наук; **У. В. Мовчан**, голова НТСА ФФ (голова); **Ш. С. Мартіросян** (заст. голови); **В. Я. Пугач**; **М. Ю. Бакаєв**; **В. О. Сасін**; **В. С. Посєва**; **І. О. Гончарук**.

*Рекомендовано до друку
вченою радою філософського факультету
(протокол № 9 від 14 травня 2018 року)*

"Дні науки філософського факультету – 2018", Міжн. наук. конф. (2018; Київ). Міжнародна наукова конференція "Дні науки філософського факультету – 2018", 26-27 квіт. 2018 р.: [матеріали доповідей та виступів] / редкол.: У. В. Мовчан [та ін.]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2018. – Ч. 5. – 163 с.

Адреса редакційної колегії: 01601, Київ, вул. Володимирська, 60, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, філософський факультет; (38044) 239 31 94

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали. Рукописи та дискети не повертаються.

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ВПЦ "Київський університет", 2018

країн – учасниць колишньої Організації Варшавського договору, яке розпочалося на початку 90-х рр. минулого століття і триває дотепер. За рахунок цього ПВК мають можливість отримувати високопрофесійні кадри, не витрачаючи коштів на їхню підготовку.

Отже, проблема приватних воєнних компаній полягає в тому, що вони можуть створювати умови для масштабного застосування організованого насилля без контролю з боку суспільства. Звісно не варто демонізувати ПВК, як це роблять деякі правозахисники та суспільствознавці, адже більшість компаній доволі часто виконують цілком корисні соціальні функції пов'язані з пожежною охороною, розмінуванням та медичним забезпеченням. Інколи такі компанії стають на заваді відвертого криміналу, займаються дійсним порятунком людей, пошуком зниклих без вісті і т.д. Дрібні охоронні фірми за рівнем статків можна віднести до трудових верств, які не являють собою якоїсь проблеми. Проблема ПВК полягає в першу чергу в діяльності великих компаній, здатних впливати на політичну ситуацію та активно залучатися до безпосередніх бойових дій. Очевидно, що міжнародні конфлікти можливі і в майбутньому, але, якщо ми не хочемо стати свідками апокаліпсису, необхідно удосконалювати правила, що не лише забезпечують ідентифікацію ініціаторів і учасників воєнних конфліктів, але і встановлюють їхню відповідальність за агресію.

Д. Я. Пономаренко, студ., КНУКіМ, Київ

АНТРОПОГЕННІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

Наразі людство зіткнулося з виникненням екологічних проблем, вирішення яких потребує безпосередньої участі всієї міжнародної спільноти. Сучасні екологічні проблеми формуються через реалізацію різноманітних інтересів держав, особливо військових та економічних. До основних екологічних проблем людства вчені відносять: глобальне потепління, руйнування озонового шару, виснаження природних ресурсів, кислотні опади, проблема утилізації відходів. Більшість із вказаних проблем призводить до виникнення нових: забруднення довкілля, вимирання багатьох видів тварин, захворюваність населення. Наявність такої кількості невирішених екологічних проблем згодом призводить до екологічної кризи, а то й до екологічної катастрофи саме антропогенного характеру. Це ті виклики, перед якими постали держави сучасності.

На нашу думку, необхідно згадати деякі історичні факти, що безпосередньо пов'язані з міжнародним вирішенням глобальних екологічних проблем людства. В 1992 році у Ріо-де-Жанейро пройшла перша в історії ООН Конференція з навколишнього середовища і розвитку – так званій, – Саміт Землі. На першому місці порядку денного стояло питання обговорення сталого розвитку всіх сфер життєдіяльності людства. За визначенням Гро Гарем Брунтланд, міністра навколишнього середовища Нор-

вегії та також голови уряду Норвегії, сталим є такий розвиток, який задовольняє потреби теперішнього покоління не наражаючи на ризик майбутнє покоління задовольняти свої потреби. 09 травня 1992 року всіма країнами-учасниками ООН на той час була підписана Рамкова конвенція ООН про зміну клімату, метою якої стала стабілізація концентрації парникових газів в атмосфері на такому рівні, який не допускав би небезпечного антропогенного впливу на клімат Землі. За завданням цієї Конвенції в 1997 році був укладений Кіотський протокол, за яким країни-учасниці зобов'язані зменшити середньорічні обсяги викидів парникових газів. 191 країна підписала даний протокол. Проте США хоч і підписали протокол, але не ратифікували його.

Через 10 років після проведення першої Конференції з навколишнього середовища було організовано Конференцію з питань сталого розвитку, відомої як "Ріо+20" в тому ж місті. Результати Конференції є двозначними, адже роботу над Цілями сталого розвитку було розпочато, але проект підсумкового тексту Конференції був узгоджений всього на 40% через різні позиції країн.

На зміну Кіотському протоколу прийшла Паризька угода 2015 року. За цією угодою з 2020 року має врегулюватися питання проведення заходів із зменшення викидів вуглекислого газу, адже проблема глобального потепління постала дуже гостро [Концепция экологической безопасности РК на 2004-2015 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1045395]. Всі держави, що підписали Паризьку угоду, беруть на себе зобов'язання зі скорочення шкідливих викидів в атмосферу, незалежно від рівня їх економічного розвитку. Це рішення є головною відмінністю нової кліматичної угоди від Кіотського протоколу. Проте в 2017 році президент США Дональд Трамп повідомив про вихід своєї країни з Паризької кліматичної угоди, бо вважав, що Паризька угода вимагає занадто багато від США, на відміну від інших країн-учасниць угоди. Проте Сполучені Штати найбільшим у світі емітентом діоксиду вуглецю (друге місце в списку країн за викидами вуглекислого газу) [База даних EDGAR від 2014 року, авторами якої є Європейська комісія і Нідерландське агентство з оцінювання стану довкілля].

На Конференції ООН з питань клімату 2017 р. у Бонні був сформований проект документів щодо виконання Паризької кліматичної угоди, в якому йдеться про вимірювання державами обсягів вуглекислих викидів в атмосферу, при якому мають застосовуватися однакові методи вимірювання. Держави, які ратифікували кліматичну угоду, взяли на себе зобов'язання скорочувати викиди парникових газів, щоб до кінця століття втримати глобальне потепління в рамках двох градусів Цельсія до показника доіндустріальної епохи. Щоб виконати цю обіцянку, деякі країни мають намір стати вуглецево-нейтральними. Так, наприклад, Бутан являється єдиною країною, якій довелося досягти вуглецевої нейтральності, підтримуючи концепцію зеленої економіки, ідея якої полягає в тому, що економіка є залежним компонентом природного середовища, Коста-Рика дала обіцянку змінити власну економіку природокористування на вуглецево-нейтральну до 2021. Ефіопія – до 2027. Швейцарія – до 2045.

Як вже було згадано вище, найбільш загрозливою екологічною проблемою на сьогодні є глобальне потепління. Через велику кількість викидів вуглекислого газу створюється "парниковий ефект", який призводить до підвищення температури поверхні Землі. А це явище, у свою чергу, зумовлює підняття рівня Світового океану. Багато вчених попереджають про затоплення певних територій унаслідок підняття рівня Світового океану. Звичайно, такі попередження наклали свій відбиток на міжнародну політику. Наприклад, колишній президент острівної тихоокеанської держави Кірибаті Аноте Тонг зазначав, що кліматичні зміни означають для жителів Кірибаті повсякденну боротьбу за існування, адже деякі острови вже зникли під водою. Спочатку президент намагався вирішити цю проблему – будуючи штучні острови, але через швидкі темпи загрози президент визнав, що доцільним буде переселення жителів Кірибаті.

Таким чином, наявні екологічні проблеми потребують негайного вирішення з боку кожної держави. На жаль, Паризькою угодою не передбачено ніяких покарань чи механізмів примушення країн, чие ведення економіки значно шкодить навколишньому середовищу і сприяє подальшій екологічній кризі. З цього слідує висновок, що необхідно посилити міри міжнародного екологічного регулювання [Качинський А. Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення / А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2001. – С. 75]. Наприклад, впровадити юридичний інструмент для управління заходами з мінімізації зміни клімату, ввести штрафні санкції за невиконання вимог прийнятих конвенцій і взятих на себе зобов'язань країнами, встановити міждержавні відшкодування завданих однією країною збитків навколишньому природному середовищу іншої країни, створити екологічні фонди, залучати громадськість до подолання екологічних проблем тощо.

*А. О. Рудик, асп., КНУТШ, Київ
andronikimpaler@gmail.com*

ПРОБЛЕМА ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ МАКЕДОНІЯ

Македонське питання виникло у другій половині XIX ст. Його варто розглядати у двох аспектах – етнічному та територіальному. Ідея існування окремої македонської нації розроблялася болгарськими просвітниками Д. Емборе, В. Мачуковскі та К. Шапкаревим. Їхня діяльність отримала назву "македонізм", яку вперше вжив їхній опонент П. Славейков у статті "Македонське питання" (1871).

Територіальний аспект даної проблеми постав у ході Берлінського конгресу, під час якого переглядалися результати російсько-турецької війни 1877-1878 рр. Згідно Сан-Стефанського мирного договору Македонія входила до складу новоутвореної Болгарії. Але після перегляду деяких його положень, перша залишалася у складі Османської імперії.